

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

Світлана Борисівна Фурдуй

Навчально-методичні рекомендації

**Теорія та методика соціальної роботи
в дитячих та молодіжних об'єднаннях**

(для студентів спеціальностей: Соціальна робота, Соціальна педагогіка,
Початкова освіта, Дошкільна освіта)

Ізмаїл - 2018

УКЛАДАЧ – кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна

Теорія та методика соціальної роботи в дитячих та молодіжних об'єднаннях. Навчально-методичні рекомендації (для студентів спеціальностей: Соціальна робота, Соціальна педагогіка, Початкова освіта, Дошкільна освіта) – Ізмаїл, 2018. – 120с.

У навчально-методичних рекомендаціях висвітлюються актуальні питання теорії та методики соціальної роботи в дитячих та молодіжних об'єднаннях з урахуванням вимог до підготовки відповідних фахівців. Навчальна програма визначає обсяги знань, компетентності які повинен опанувати студент, розкриває алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями», містить необхідне методичне забезпечення.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Равлюк Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри загальної та соціальної педагогіки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Звєкова Вікторія Корніївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

Рекомендовано до друку вченою радою педагогічного факультету
Ізмаїльського державного гуманітарного університету
від 18.10.2018 р. (протокол № 3)

© Фурдуй С.Б., 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчально-методичні рекомендації розроблено з метою сприяння студентам в організації вивчення курсу «Методика роботи з дитячими та молодіжними об'єднаннями».

Актуальність. Громадські дитячі та молодіжні організації в Україні досить активно розвинули свою діяльність за останні десятиріччя, і зараз відзначаються різноманітними видами діяльності, потужним професійним складом з багатим досвідом суспільної роботи. Крім того, вони надають можливості для самореалізації для дітей та молоді, обстоюють гнучкість та новаторство, швидко пристосовуються до змін.

Фахівці соціономічної сфери мають бути готовими як до співпраці з дитячими та молодіжними організаціями, так і до безпосередньої роботи по вдосконаленню діяльності конкретної організації, концентруючи свої зусилля на здійсненні процесу інтеграції всіх мікросистем в одну виховну систему, створюючи умови для їх взаємодії, контролюючи результативність такої взаємодії, корегуючи виховний вплив на формування особистості дитини, молодшої людини. Підвищення ефективності виховної діяльності фахівця соціономічної сфери саме в цьому напрямку є об'єктивною потребою сьогодення, бо саме молодь вирішує майбутнє держави, а її ідеологічна спрямованість, активність, досвід громадської діяльності значною мірою формуються у процесі роботи в організації, куди діти, молодь приходять за власним бажанням.

Саме тому потрібна професійна підготовка фахівців соціономічної сфери в структурі вищої школи для роботи з дитячими та молодіжними організаціями.

Вирішенню цього завдання сприяє курс «Методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями». Мета вивчення курсу - сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної ознаки та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні аналізувати, систематизувати, планувати і контролювати власну діяльність.

Студентам, щоб досягти кращих результатів у навчанні слід оволодіти вміннями:

- вести інформаційний пошук, вибирати літературні джерела, аналізувати інформацію, узагальнювати, робити умовисновки;

- складати конспект прочитаного, готувати реферати та тези на базі узагальненої інформації;
- працювати з довідковим матеріалом.

Опанувавши курс «Методика роботи з дитячими та молодіжними об'єднаннями», студенти повинні знати:

- категоріальний апарат та основні поняття дисципліни;
- зміст та основні напрями виховання підростаючого покоління на сучасному етапі розвитку української державності;
- закономірності та принципи виховання дітей та молоді;
- методи і засоби виховання сучасних дітей та молоді;
- методи і методики вивчення рівнів вихованості дітей та молоді;
- критерії оцінювання рівнів ефективності соціально-виховного впливу;
- особливості роботи з батьками, технології організації спільної діяльності з соціальними інститутами.

Після практичних занять та самостійного виконання завдань студенти повинні вміти:

- застосовувати різні методи соціально-виховного впливу в практичній діяльності;
- організовувати соціально-виховні заходи з дітьми та молоддю у дитячих та молодіжних об'єднаннях;
- застосовувати соціометричні методики з метою вивчення проблем в дитячих та молодіжних об'єднаннях;
- аналізувати загальну "атмосферу" дитячої, або/чи молодіжної організації, складати психолого-педагогічну характеристику на колектив;
- формувати морально-етичні та духовні, професійні якості фахівця соціономічної сфери.

1.3. Основні й допоміжні інформаційні джерела

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи: модульний курс дистанційного навчання / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола; заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2002. – С. 42–47.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с. або [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://books_ukr/bocheluk.htm;ua/neuzhebnye/
3. Волков Б. Період дошкільного дитинства : Готовність дитини до навчання у школі / Б. Волков, Н. Волкова // Дитячий садок. – 2001. – № 32 (серпень). – С. 3.
4. Грива О. Соціально-педагогічний захист прав дітей і молоді в сучасній Україні / О. Грива // Шлях освіти. – 2002. – № 4. – С. 40–42.
5. Діти державної опіки : проблеми, розвиток, підтримка: навч.-метод. посіб.: в 2-х кн. – К. : Міленіум, 2005. – 286 с.
6. Дитячі громадські організації. – Харків : Вид. гр. “Основа”, 2004. – 192 с.
7. Дитячі об’єднання України // Шкільний світ. – 2004. – № 21-23 (червень). – 128 с.
8. Законодавче забезпечення дитинства / Т. С. Прошкуратова // Дошкільне виховання. – 2004. – № 6. – С. 6–7.
9. Знай свої права : правовий посіб. [для молоді]. – К., 2005. – 132 с.
10. Матеріали дослідження з захисту прав дитини. – К. : Український інститут соціальних досліджень, 2001. – 150 с.
11. Международное сообщество и права детей // Дошкольное образование. – 2004. – № 20. – С. 2–4.
12. Права дитини : посіб. [для журналістів]. – К., 2002. – 78 с.
13. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / за заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К., 2000. – 260 с.
14. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України // Голос України. — 1998. — 23 груд. — С. 3; або [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=281-14;>
<http://www.minjust.gov.ua/0/11720>
15. Про об’єднання громадян: Закон України // Голос України. — 1992. — 18 лип. — С. 3; або [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2460-12;>
<http://www.minjust.gov.ua/0/2113>
16. Соціальна педагогіка : підручник / за ред. А. Й. Капської. – К. : ЦУЛ, 2009. – С. 445–465.

17. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / авт.-укл. В. І. Березан. – Полтава : Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. – 128 с.
18. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посіб. / за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2000. – С. 274–291.
19. Троцько Г. В. Українські дитячі та молодіжні громадські організації : навч. посіб. / Г. В. Троцько, І. М. Трубавіна, Т. М. Хлебнікова. – Харків, 1999. – 206 с.
20. Шакурова М. В. Методика и технология работы социального педагога : учеб. пособ. [для студ. высш. пед. учеб. заведений] / М. В. Шакурова. – М. : Академия, 2002. – С. 183–203.
21. Харченко С. Я. Організація вільного часу школярів : навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко, І. В. Белецька, Т. С. Гаміна. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – С. 7-32, 46-62, 73-158. або [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://softacademy.lnpu.edu.ua/Programs/Organizacia_vilnogo_chasu/index.html

Інтернет-джерела:

1. Всесвітній Рух в Інтересах дітей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalmovementforchildren.org>
2. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unicef.org/protection/index.ptmi>
3. Інформація про становище дітей в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
4. Права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hotreferats.ru>
5. Правові аспекти дитячої безпритульності: український та міжнародний досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kcws.kharkov.ua/matusevich.html>

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
I. КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА РОБОТИ В ДИТЯЧИХ ТА МОЛОДІЖНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ».....	5
1.1. Методичні вказівки до організації вивчення курсу, самостійної та індивідуально-дослідницької роботи студентів.....	5
1.2. Навчальний контент з дисципліни «Методика роботи з дитячими та молодіжними об'єднаннями».....	10
II. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ КУРСУ.....	73
II.1. Структурована програма навчальної дисципліни.....	73
II.2. Опис комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни.....	88
II.3. Пакет контрольних робіт з перевірки залишкових знань.....	104
ЗМІСТ.....	118

Світлана Борисівна Фурдуй

Навчально-методичні рекомендації

Теорія та методика соціальної роботи
в дитячих та молодіжних об'єднаннях

(для студентів спеціальностей: Соціальна робота, Соціальна педагогіка,
Початкова освіта, Дошкільна освіта)

Підписано до друку _____. Гарнітура Times New Roman.
Формат 60*84/16. Ум друк арк.. 6,1
Тираж 100 прим. Зам. 232.